

หลักสูตรอบรม

การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรัก

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 94 วันที่ 9 – 10 กันยายน 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 62 คน
จาก ทต.แม่จัน อําเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริม และพัฒนานักกิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนว พระราชดำริ

กล่าวต้อนรับ หน่วยงานราชการอําเภอ ผู้บริหาร
ท้องถิ่น ส.อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน จากพื้นที่
เทศบาลตำบลแม่จัน อ.แม่จัน จ.เชียงราย

1. ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรัก ซึ่งมูลนิธิ
แม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ เข้ามาดำเนินการ
ในหมู่บ้านห้วยส้าน และหมู่บ้านข้างเคียงที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยใช้ แนวทางการพัฒนาทางเลือก เพื่อสร้าง
โอกาสในการ ปรับเปลี่ยนชีวิตจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
มาเป็นอาชีพ ที่สุจริต

2. ความเป็นมาของหลักสูตรการอบรม รัฐบาลได้
แต่งตั้งคณะกรรมการอํานวยการโครงการร้อยใจรัก โดยมี
รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็น
ประธานคณะกรรมการ มีนโยบายให้ขยายผลโครงการฯ ไปสู่
พื้นที่อําเภอชายแดนใน 4 จังหวัดคือเชียงใหม่ เชียงราย

แม่ฮ่องสอน และพะเยา จำนวน 19 อําเภอและให้สถาบัน
ส่งเสริมและพัฒนานักกิจกรรมปิดทองหลังพระฯ มาจัดการ
อบรมให้

3. สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วม
การแลกเปลี่ยน จากทุกคน และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่
ของตนเองอย่าง เหมาะสมกับชุมชน และแก้ปัญหาเพื่อ
พัฒนาคุณภาพชีวิต โดยชุมชนเป็นแกนหลักในการ
ดำเนินงาน และท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ

หลักการพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ
คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้ง
ในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและ
ทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับ
ชุมชนได้

2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้น
อยู่รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้าง
พื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคง
สามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงินออม มี
การรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้

3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุม
ทุกมิติ ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ
โครงการร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับ
หน่วยงานต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของ
ปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านใน
การประสานงาน

4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดู
จากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของ
ชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวง
ชอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วย
ระบบกาลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของ
คนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องประสานงานการ
ทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่
โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : หากน้ำล้นบ่อจะมีวิธีปล่อยน้ำลงพื้นที่การเกษตร
หรือไม่

ตอบ : ในบ่อพวง จะใส่ท่อน้ำล้นไว้อยู่แล้ว หากน้ำล้นก็
สามารถปล่อยลงสู่พื้นที่การเกษตรได้ทันที

ถาม : ค่ามิเตอร์ที่ติดในหมู่บ้านห้วยล้าน ใช้ประมาณจาก
ที่ไหน

ตอบ : โครงการร้อยใจรักษ์สนับสนุนทั้งหมด ตั้งแต่ทำฝายและ
จนถึงการต่อท่อและติดมิเตอร์ แต่ชาวบ้านเป็นผู้ลงแรง

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : รายได้จากการขายผลไม้ที่เห็นในแผนภาพ ได้ตามที่เขียนจริงไหม

ตอบ : เป็นแผนงานในอนาคตตอนนี้กำลังเริ่มปลูกอยู่ ยังไม่ได้ผลผลิต

ถาม : รายได้จากการเก็บค่าน้ำได้ทั้งหมดกี่บาท

ตอบ : ไม่เกิน 7 พันบาทต่อเดือน

ถาม : ที่ผ่านมาหลังจากมีการต่อน้ำ 14 กิโลเมตรในพื้นที่มีความแห้งแล้งอยู่ไหม

ตอบ : ปีที่ผ่านมาไม่มี ฝนตกตามฤดูกาล มีน้ำพอใช้ในการเกษตร เพราะในลำห้วยในบริเวณต้นน้ำ ทางหมู่บ้านได้มีการทำฝายแม้ว ฝายมีชีวิต เพื่อให้ป่าต้นน้ำมีความชุ่มชื้น

ถาม : ในการทำอ่างพวง บ่อแม่ ลูก หลาน เราสามารถทำได้มากที่สุดกี่บ่อ

ตอบ : ในการทำอ่างพวงก่อนที่จะเริ่มทำต้องมีการสำรวจแหล่งน้ำก่อนว่าพอที่จะน้ำไปใช้หรือไม่ ถ้าเรามีต้นน้ำที่เพียงพอและมีพื้นที่ในการขุด ก็สามารถทำได้ไม่จำกัดจำนวน

ถาม : ปลาในบ่อดักขายไหม

ตอบ : ตอนนี้เลี้ยงไว้กิน ในอนาคตหากมีเยอะอาจจะขาย

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง

พืชระยะยาวไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิตและการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : มะม่วงลูกใหญ่ๆ ชื่ออะไร

ตอบ : นวลคำ เขียวใหญ่ ยักษ์มัน จินหวง เป็นพันธุ์เดียวกัน

ถาม : ผลผลิตที่เจ้าของสวนขายได้ 4 แสนกว่า ปลูกกี่ไร่

ตอบ : 10 ไร่ แต่ปีนี้ผลผลิตน้อย เลยทำให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและได้ราคา

ถาม : ทำไมทุเรียนต้องคลุมแสงดำ

ตอบ : เพราะป้องกันรากจากน้ำค้างและป้องกันแสงแดด

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์ กข 21 (อีโต) เป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 -1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมาย คือ อยากให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการหมักดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปุ๋ยสูตร)

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ข้าวพันธุ์อีโต เป็นข้าวสวยหรือข้าวเหนียว

ตอบ : ข้าวสวย แต่ใช้วิธีการนี้ เพื่อให้ข้าวนุ่ม

ถาม : ชาวบ้านที่มาร่วมโครงการ และมาทำแปลงเกษตร ต้องทำเองหรือไม่

ตอบ : ทำเอง แต่จะมีเจ้าหน้าที่ของโครงการมาคอยเป็นที่ปรึกษาอยู่ตลอด

ถาม : ส่วนใหญ่ในพื้นที่จะปลูกข้าวกี่ครั้ง/ปี

ตอบ : ปลูกครั้งเดียว หลังฤดูปลูกข้าวแล้วก็จะปลูกพืชหลังนา เพราะจะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ถาม : ข้าวพันธุ์อีโต(กข.21) ที่นำไปขายให้คนในชุมชนนำไปขายที่ใด

ตอบ : คนในชุมชนจะมาซื้อเองถึงบ้านเพราะจะมีผู้ฉางเก็บข้าวสารไว้แต่ละบ้าน

ถาม : ปลูกพืชอะไรบ้าง หลังการทำนา

ตอบ : พืชหลังนา ปลูก ฟักทอง มันเทศ ข้าวโพด

ถาม : ปริมาณที่เรารผลิตข้าวเพียงพอกับความต้องการของคนในชุมชนไหม

ตอบ : เพียงพอ และมีการขายให้กับคนนอกหมู่บ้านด้วย

ถาม : มีการขายที่ดินแปลงนาไหม

ตอบ : ไม่มี ส่วนใหญ่จะเป็นการสืบทอดรุ่นต่อรุ่น

ถาม : ขายข้าวให้กับโครงการกับขายข้าวให้กับคนในหมู่บ้านหรือคนสนใจ ราคาเท่ากันไหม

ตอบ : ราคาเท่ากัน

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปศุสัตว์

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุน ค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : เป็ดกากีแคมเบลเป็นพันธุ์ที่มีขนสีเขียวที่คอไหม

ตอบ : ถ้าตัวผู้ ขนที่คอจะมีสีเขียว แต่ตัวเมียจะไม่เขียว

ถาม : ใช้หัวหมู (อหิวาห์สุกร) มีข่าวแพร่ระบาดไหม

ตอบ : มาจากแอฟริกา ไม่มียา และวัคซีนรักษา

ถาม : ตอนนี้ทางแม่จัน ห้ามขนย้ายสัตว์ ที่นี้มีไหม

ตอบ : ทางปศุสัตว์ที่แม่จัน และทางโครงการก็มีการงดการส่งสัตว์ช่วงนี้เหมือนกัน เพื่อป้องกันการติดเชื้อจากเขตนอกพื้นที่อื่น และหากมีหมูในฟาร์มที่ตายช่วงนี้ จะแจ้งให้ชาวบ้านห้ามทิ้งซากให้นำมาผ่าพิสูจน์ก่อนเพื่อวินิจฉัยโรค

ถาม : หมูเนเปียร์หวานมีอายุยาวถึงกี่ปี

ตอบ : 5 ปี สามารถขยายพันธุ์ได้ เฉลี่ยแล้วไร่/4ตัน

ถาม : หมูเนเปียร์หวานชอบน้ำไหม ต้องเป็นที่ที่น้ำชุ่มตลอดเวลาไหม

ตอบ : ไม่ค่อยชอบที่ชื้นหรือน้ำขัง

ถาม : ไก่ดำโครงการรับซื้อไหม

ตอบ : ทางโครงการไม่มีการรับซื้อ แต่ไก่ดำเป็นที่ต้องการของชุมชนอยู่แล้ว เช่น การประกอบพิธีกรรมต่างๆทางศาสนา เป็นต้น

ถาม : มีการส่งเสริมขายไก่ดำให้กับคนนอกโครงการหรือคนที่สนใจขยายพันธุ์ไหม

ตอบ : โครงการไม่มีการจำหน่ายโดยตรง โครงการจะส่งเสริมการขยายพันธุ์มากกว่า และถ้าสนใจจะซื้อสามารถซื้อกับชาวบ้านในชุมชนได้

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นางรัชณี : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยาหมู่บ้านบ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตมรณะเข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุรณ์ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับมาเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่ๆ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้ออกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : ทต.แม่จัน เป็นเขตชุมชนเมือง มีหอพักเยอะ ในอดีตเคยเป็นแหล่งพักยาของกลุ่มค้าเสพติดบ้างไหม

ตอบ : นางรัชณี : ส่วนใหญ่แล้วผู้ค้าบ้านห้วยสำนจะไม่ค่อยใช้แหล่งพักยา เมื่อติดต่อซื้อขายแล้วจะส่งถึงลูกค้าโดยตรง ส่วนเรื่องที่พักยาส่วนมากมักขึ้นอยู่กับผู้ค้าแต่ละคนว่าที่ไหนจะปลอดภัยสำหรับตัวผู้ค้าเอง

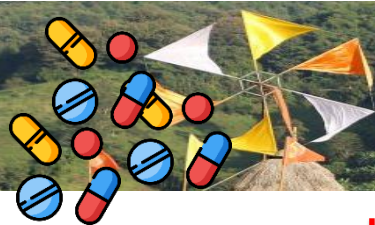
ถาม : ในอดีต บริบทพื้นที่หมู่บ้านห้วยสำน ภายใน 24 ชั่วโมง มีการสื่อสารและรับรู้ความเคลื่อนไหว เป็นอย่างไร

ตอบ : นางรัชณี : พื้นที่หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านปิด เข้าออกได้ทางเดียว มีการรักษาความปลอดภัยของคนในหมู่บ้านคือจะมีด่านตรวจการเข้าออกอย่างเข้มงวดตลอด 24 ชั่วโมง

ถาม : วิธีการติดต่อสื่อสารในการค้าขายยาเสพมีวิธีการอย่างไร

ตอบ : นางรัชณี : ถ้าผู้ค้ารายย่อย จะรับมาอีกต่อหนึ่งเพื่อส่งขายให้ลูกค้าของตน ส่วนผู้ค้ารายใหญ่ จะติดต่อเองกับพ่อค้าฝั่งพม่าโดยตรงเมื่อตกลงเงื่อนไขการค้าได้แล้ว สินค้า จะส่งตรงไปถึงลูกค้า โดยที่สินค้าจะไม่ผ่านมือผู้ค้ารายใหญ่เลย

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยน

ประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : ในฐานะที่เป็นหลานสาวผู้มีอิทธิพล มีคนให้ความ
ยำเกรงเยอะหรือไม่

ตอบ : นางรัชณี : หากเป็นคนในหมู่บ้าน จะรู้ว่าเราเป็น
อย่างไร ก็จะดำเนินชีวิตตามปกติ แต่ถ้าคนภายนอกหมู่บ้าน
จะให้ความยำเกรงในฐานะหลานสาวผู้มีอิทธิพล

ถาม : อดีตหมู่บ้านห้วยसानเป็นพื้นที่สีแดง แต่ปัจจุบัน
เปลี่ยนไปมาก อยากให้แนะนำว่ามีแนวทางการพัฒนา
อย่างไร

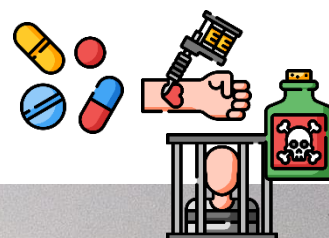
ตอบ : นางรัชณี : ทางโครงการ มีการวางแผนไว้ว่าจะทำ
หมู่บ้านห้วยसानให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้
ตอนนี้อยู่ในกระบวนการดำเนินงาน

ถาม : ในอดีต เมื่อสามัคยาเสพติดได้เงินมาจะแบ่งให้
ภรรยาใช้ส่วนหนึ่ง ไม่ทราบว่า ภรรยามีวิธีการเก็บเงินไว้
ใช้อย่างไร

ตอบ : นางรัชณี : เมื่อก่อนวิธีการเก็บขึ้นอยู่กับบุคคลว่าจะ
เก็บอย่างไร แต่ไม่สามารถนำไปฝากธนาคารไว้ได้ แต่
ตอนนี้เงินที่เก็บไว้สามารถนำมาใช้ได้อย่างบริสุทธิ์แล้ว
ชาวบ้านจึงนำมาเป็นทุนในการสร้างอาชีพในปัจจุบัน

ถาม : ปัจจุบันสามารถเข้าไปเที่ยวในหมู่บ้านห้วยसानได้
ไหม

ตอบ : นางรัชณี : สามารถเข้าไปดูสภาพภายนอกได้ แต่
ชาวบ้านยังไม่คุ้นเคยกับการพูดคุยกันคนต่างถิ่น และตอนนี้
บ้านของเล่าต่ายอยู่ในคดีจึงไม่สามารถให้คนภายนอกเข้า
ไปเกี่ยวข้องได้

บทบาทของภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ และนายสุรัตน์ สุธาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงามใต้ ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือนร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยสำน หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมาได้มีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน

ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคม หลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูลแล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มีหลายหน่วยงานเข้ามาร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนั้นปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่น

เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชุมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

การดำเนินโครงการอาสาทำดี เป็นการให้โอกาสของโครงการร้อยใจรักษ์ เป็นกระบวนการนำผู้เสพเข้ารับการบำบัดยาเสพติดควบคู่ไปกับการฝึกทักษะ ฝึกอาชีพ

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการขยายผลแหล่งน้ำไปหมู่บ้านเครือข่ายพื้นที่ข้างเคียงโครงการฯ ได้นำต้นแบบการพัฒนาของโครงการฯ ทั้ง 4 หมู่บ้านหลัก 20 หมู่บ้านย่อย นำไปปรับใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันโครงการฯ ได้มีการขยายผลแหล่งน้ำจำนวน 11 หมู่บ้านแล้ว

ประเด็นจากผู้เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

ถาม : กฎระเบียบหมู่บ้านเกี่ยวกับยาเสพติดของหมู่บ้านในบริเวณพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ ที่สร้างขึ้นโดยชาวบ้านที่เสนอขึ้นมานั้น แต่ปัจจุบันพบว่าการจับกุมยาเสพติดในพื้นที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ทางหมู่บ้านมีมาตรการที่จะเพิ่มเติมหรือแก้ไขอย่างไรบ้างหรือไม่

ตอบ : ปลัดไมตรี : ในปัจจุบันนี้ยังไม่มีมีการแก้ไขเพิ่มเติมแต่อย่างใด แต่การปรับก็ยังคงเดิมไว้ บางรายก็ไม่มีเงินเสียค่าปรับ ก็จะทำให้มาบำเพ็ญประโยชน์ในหมู่บ้าน โดยหักค่าแรงวันละ 300 บาท/วัน

ถาม : หลังจากผู้มีอิทธิพลโดยจับกุมไป ทรัพย์สินที่เหลือดำเนินการอย่างไร

ตอบ : ปลัดไมตรี : เป็นหน้าที่ของ สำนักงาน ป.ป.ง. ที่ต้องดำเนินการอายัดไว้เสียก่อน และให้หน่วยงานราชการใช้ประโยชน์ในพื้นที่หรือทรัพย์สินไปเสียก่อน

ถาม : นอกจากในพื้นที่ที่จะจับกุมยาบ้าแล้ว ยังมียาเสพติดประเภทอื่นหรือไม่ที่จับกุมได้

ตอบ : ปลัดไมตรี : ในพื้นที่ส่วนใหญ่จะจับกุมได้แต่ประเภทยาบ้า แต่ยาไอซ์ส่วนใหญ่จะเป็นเส้นทางลำเลียงผ่านเส้นทาง

สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ได้มอบการบ้าน กล่าวสรุปกิจกรรม และมอบการบ้าน

กล่าวสรุป กิจกรรมการอบรมและแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาโครงการร้อยใจรักษ์ บ้านห้วยส้าน คือ การพัฒนาให้คนมีโอกาส สร้างทางเลือกให้กับคนในพื้นที่ เพื่อไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การพัฒนาโครงการฯ เข้าไปพัฒนาในทุกๆ ด้านเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมให้ครอบคลุมทุกมิติ ในระยะแรกของการพัฒนา เริ่มจากการศึกษาบริบทพื้นที่ ศึกษาภูมิสังคมให้เข้าใจพื้นที่อย่างถ่องแท้ก่อน หลังจากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการคืนข้อมูล เพื่อให้เกิดการ **ระเบิดจากข้างใน** ให้ตระหนักถึงปัญหาแล้วจึงพัฒนาร่วมกัน ในระดับท้องถิ่น ท้องถิ่นหน่วยงานราชการ ที่สำคัญ คนในชุมชนต้องร่วม ออกแรงด้วยในทุกกระบวนการ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้น ตลอดโครงการฯ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การบริหาร จัดการดูแลไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

ได้มอบการบ้านให้ผู้เข้ารับการอบรม 2 ข้อ คือ

1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน

2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการแก้ไข ปัญหาความต้องการของหมู่บ้านชุมชน

โดยมีหลักเกณฑ์คือ

1) เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหามูลนิธิชุมชนของท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน

2) ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหาร ระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ

3) สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะมิงงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

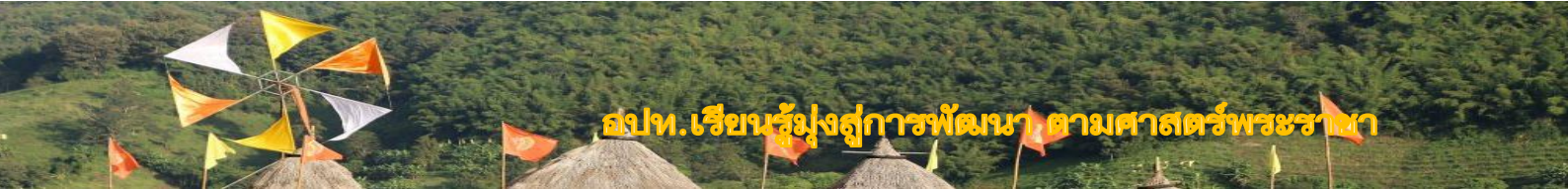
1. การจัดสรรพื้นที่แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ป่าใช้สอย การปลูกป่าไผ่ เพื่อการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ, ที่เนินเขา การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ, ที่ดอน การปลูกพืชผสมผสาน และการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ และ ที่นา การปลูกข้าวและพืชหลังนา
2. การตั้งมาตรฐานดูแลรักษาป่า โดยให้ค่าบำรุงรักษาป่าที่ไร่ละ 10 บาท แต่หากมีกรณีไฟไหม้ในพื้นที่ป่า จะถูกปรับในอัตราไร่ละ 500 บาท
3. การผลิตมะม่วงที่ผ่านมาตรฐานการรองรับ GAP
4. การตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อช่วยเหลือกันภายในกลุ่มด้านการผลิต รวมถึงการต่อรองราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร
6. การปลูกไม้ดอก เพื่อการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว และการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การปลูกเหลืองอินเดีย จั๋งดอกแดง หางนกยูง เป็นต้น
7. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์, ยา/วัคซีน, อาหาร และ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับคนยากจน
8. การปลูกหญ้าเนเปียร์ 2 สายพันธุ์ คือ พันธุ์ปากช่อง มีโปรตีน 8% ขยายพันธุ์เร็ว และ หญ้าเนเปียร์หวาน อิสราเอล มีโปรตีน 12% แต่มีการขยายพันธุ์ช้า
9. อาหารลดต้นทุนสำหรับสุกร ใช้สูตรต้นกล้วยหมัก
10. อาหารลดต้นทุนสำหรับเป็ด/ไก่ ใช้สูตรหญ้าเนเปียร์สับผสมกับหัวอาหาร ในอัตราส่วน 30 : 70
11. การเลี้ยงไก่ดำพันธุ์ภูพาน 3 สายพันธุ์ โดยที่ภูพาน 1 ขนสีดำ, ภูพาน 2 ขนสีขาว และภูพาน 3 ขนสีทอง
12. การเลี้ยงเป็ดไข่กากีแคมเบล มีอัตราการไข่โตตก อยู่ที่ 280 ฟอง/ตัว/ปี
13. การเลี้ยงเปิดเทศบาลบุรี และเปิดเนื้อพันธุ์อู้อีเหลียง
14. การไหลของน้ำจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ โดยใช้ระบบกาลักน้ำ
15. การจัดตั้งทีมอาสาปศุสัตว์เคลื่อนที่ เพื่อลดอัตราการตาย และสนับสนุนการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่

16. การสนับสนุนการให้น้ำเชื้อโค/กระบือ เพื่อลดปริมาณของสัตว์เลื้อยคลาน
17. การจัดตั้งทีมอาสาปศุสัตว์เคลื่อนที่ เพื่อลดอัตราการตายและสนับสนุนการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่
18. การสำรวจแหล่งน้ำ เพื่อหาแหล่งต้นน้ำที่แท้จริงในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่
19. การเรียนรู้มาตรการการจัดการน้ำในชุมชน โดยการติดมิเตอร์ คิดที่อัตรามิเตอร์ละ 3 บาท/หน่วย
20. การจัดตั้งคณะกรรมการดูแลน้ำในหมู่บ้าน เพื่อการดูแลและการจัดการระบบน้ำ
21. การลดต้นทุนและการเพิ่มคุณภาพผลผลิตในแปลงนา
22. การใช้สารชีวภัณฑ์ และปุ๋ยหมักชีวภาพทดแทนสารเคมีในแปลงการเกษตร
23. การใช้แรงงานคนชุดอ่างพวงในพื้นที่ เพื่อให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการแสดงความเป็นเจ้าของ และการกระจายรายได้ให้กับชาวบ้านในพื้นที่
24. อ่างพวงสันเขา สามารถนำไปปรับใช้ในการเกษตร และกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้งได้

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. นำความรู้ไปแนะนำให้ประชาชนทั่วไป
2. สร้างอาชีพเสริมรายได้ เพราะเป็นชุมชนเมือง
3. ใช้สูตรอาหารลดต้นทุน สำหรับสัตว์
4. การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านปศุสัตว์ในพื้นที่
5. วิธีจัดการระบบน้ำไปใช้ในพื้นที่ ช่วงฤดูน้ำหลากในฤดูฝน (อยู่ในเขตเมือง ไม่มีปัญหาเรื่องน้ำใช้การเกษตรและการอุปโภคบริโภค)
6. ลดการใช้สารเคมีในนาข้าว
7. เพิ่มการใช้สารชีวภัณฑ์ในนาข้าว
8. การสร้างโรงสีข้าวชุมชน
9. การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
10. การส่งปลูกดอกไม้เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

สพท.เรียนรู้สู่การพัฒนา ตามศาสตร์พระราชา

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 94 ทต.แม่จัน อ.แม่จัน จ.เชียงราย				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	95.08	4.92	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	83.61	16.39	-	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	83.61	14.75	1.64	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	91.80	6.56	1.64	-
วิทยากรมีความรู้	100.00	-	-	-
สถานที่อบรม	88.52	11.48	-	-
สถานที่พัก	75.41	24.59	-	-
อาหารและเครื่องดื่ม	95.08	4.92	-	-
หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 61 คน จาก 62 คน				

